

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΔΑΣΟ ΔΙΑΒΑΙΝΑ

Από το δάσο διάβαινα
 Κ' οι πεύκοι με κρατούσαν,
 Που νάναι εκείνη που άλλωτες
 Την κρατάγ' απ' το χέρι,
 Και μου γλυκοφιθύριζε
 Πώς ένα περιστέρι
 Οι δυο ψυχές μας έγιναν
 Και σε' άψηλά πετούσαν ;

Κ' εκεί που με παρόνοο
 Οι πεύκοι αναβοκοούσαν
 Ένας κρυφός αντίλαλος
 Έπέρασε απ' το δάσο,

Τα λόγια τα καρδιάσαφα
 Που δέ θα τα ξεχάσω,
 Και που την πρώτη αγάπη μας
 Σάλλη καρδιά λαλούσαν !

A. E.

Φ. Ρ. ΝΙΤΣΕ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

«Είν' εκεί σιγηλό το νησί του θανάτου. Έκει είναι κ' έμένα της Νειότης μου οι τάφοι. Της Ζωής ένα άμαρκαντο θα τους πάρω στεφάνι.

Με τέτοια άπόρρητη στην καρδιά ταξειδεύω το πέλαγος και πάω.—

«Ω έσεις, φαντάσματα της Νειότης μου, κι' Ονειρα ! «Ω ματιές κάθε Άγάπης, ω θεές στιγμές ! Πόσο γρήγορα μου έχετε πεθάνει ! Θα σας κάμω μνημόσυνο σήμερα σαν τους άλλους νεκρούς μου.

Από σας, νεκροί μου άγαπημένοι, μου έρχεται μια γλυκειά μυρωδιά, που μου λιγώνει την καρδιά και με λιώνει σε δάκρυα. Μου ριγίζει άλήθεια την καρδιά τον έρμος έμε ταξειδιώτη.

Ο πιο πλούσιος είναι έγω κι' ο πιο ζηλεμένος άκόμα — έγω το ρημάδι !

Γιατί σας κρατούσα και σείς με κρατείτε άκόμα. Πέτε μου σε ποιόν άλλον έχουν πέσει ποτέ τέτοια μήλα χρυσά 'πό το δέντρο ;

Της Άγάπης σας είμαι κληρονόμος για πάντα και χτήμα, και θ' άνθίζω στη μνήμη σας με άρετές στολισμένος μυριόχρωμες που μονάχες φυτρώνουν στον κάμπο ω έσεις τα πιο άγαπημένα. Άχ, πλαστήκαμε να μένουμε άντάμα, ω έσεις θαύματα χριτωμένα ξένα ! και δεν ήρθατε σαν πουλάκια δειλά σε μέ και στο Πόθο μου, όχι σαν πιστεμένα ήρθατε στον πιστόν !

Ναι, για Πίστη πλασμένα και σείς σαν κι' έμέ και για τρυφερές Αιωνιότητες : πρέπει τώρα να σας όνομάσω σύμφωνα με την άπιστία σας, ω θεές ματιές και στιγμές : κανένα άλλο όνομα δεν έμαθα άκόμα να σας δώσω.

Άλήθεια, πολύ γρήγορα μου έχετε πεθάνει, ω σείς τα φευγάτα.

Δεν πετάξατε όμως ούτε σείς απ' έμέ ούτε έγω από σας. Στην άπιστία μας είμαστε άθωοι άνάμεσο μας.

Για να με σκοτώσουν, έστραγγάλισαν έσας, έσας των έλπίδων μου τα κελαηδοπουλάκια ! Ναι, καταπάνω σας, ω άγαπημένα, ή Κακία τα βέλη της έριχνε ολοένα — για ναύρη την Καρδιά μου !

Και την πέτυχε ! Είστε σείς παντοτινά και χτήμα και πλούτος της καρδιάς μου : γι' αυτό έπρεπε στην νειότης σας άπάνω τον άνθό τον θάνατο να βρητε τόσο γρήγορα !

Στο πιο εύκολοπήγωτο, που είχα, έριχνε τα βέλη : Είσαν έσεις, που το δέρμα σας μοιάζει σαν χνουδι κι' άκόμα περισσότερο σαν γελοιο, που πεθαίνει από μια ματιά !

Μα τα λόγια αυτά τάχω για τους έχθρούς μου : Τι είναι ο άνθρωποσκοτωμός μπροστά σ' αυτό που μου χτε σείς κάμει ! Χειρότερο μου κάματε κι' από άνθρώπου φρόνο. Πράγμα άξαναγύριστο μου πήρατε για πάντα : — Έτσι μιλω σε σας, έχθροί μου !

Τα πιο άγαπημένα της Νειότης μου άνείρατα και θαύματα μου τάχετε σκοτώσει ! Πήρατε τους συντρόφους μου που παίζαμε μαζί, τα τρισμακάρια Πνεύματα ! Στην μνήμη τους άφίνω έδώ τουτο το στεφάνι κι' αυτή τη κατάρα.

Τη κατάρα για σας, έχθροί μου ! Γιατί μου συντομείψατε την αιωνιότητά μου, σαν που σβύνει ένας ήχος σε μια κρύα νυχτιά ! Μόλις μου ήρθε μόνο σαν μιάν αναλαμπή από δυο μάτια θεά, σε Στιγμή !

Λοιπόν έλεγε μια φορά ή Άγνότη μου σε μια καλή ώρα. « Όλα τα πλάσματά στη γη τα θέλω να νε θεΐξω ».

Μα τότε σείς ριχτήκατε όλοι καταπάνω μου με βρώμιους βρουκολάκους. Άχ, και που να πέταξε ή καλή εκείνη ώρα ;

« Όλες της ήμέρες της θέλω να νε άγιες ». Έτσι έλεγε μια φορά της Νειότης μου ή Σοφία. Άλήθεια μιας καλόκαρδης Σοφίας λόγια.

Μα τότε σείς μου κλέψατε της νύχτες μου, οι έχθροί μου, και μου της μετατρέψατε σε άνυπνητο μαρτύριο. Άχ, και που να πέταξε ή καλόκαρδη Σοφία ;

Μίαν άλλη μέρα έποθήσα πουλάκια να μου δείξουν : και σείς μπροστά μου έφέρετε μιάν άγριοκουκουβάγια, ένα τέρας ψακημο. Άχ, και που να πέταξεν ο τρυφερός μου Πόθος ;

Έταξα ν' άπαρηθώ την κάθε άηδία, μα σείς μου μετατρέψατε και συγγενείς και φίλους σε άποστήματα. Άχ, και που να πέταξε το εύγενικό μου τάμα ;

Σαν τυφλός έπήγαινε εύτυχημένους δρόμους : μα έσεις κόπρια ρίξατε στού άόματου το δρόμο και τώρα το συχάθηκε ο τυφλός το μονοπάτι.

Κι' όταν έγω κατόρθωσα το δυσκολότερό μου κι' εγύορταξα τη νίκη μου κατά του έαυτού μου, τότε σείς έκόμειτε εκείνους, που μ' άγαπούσαν, να φωνάζουν, πως τους κάμνω το μεγαλείτερο κακό.

Άλήθεια, αυτό ήταν πάντα το έργο σας ; όλο χολή μου κάμει το πιο καλό μου μέλι και τη προκομμουσύνη τους ή μελισσες μου έχασαν.

Στην εύσπλαχνία μου έστελνατε τους πιο άθώους ζητιάνους, και στη συμπάθειά μου γύρω σπεύνατε τα πιο ζεταίπωτα όντα. Κ' έτσι μου πληγώνατε της άρετές μου όλες στη Πίστη τους.

Κι' αν στη θυσία έστελλα το ιερώτερό μου, ή εύλόθειά σας έδινε τα πιο παχητά της δώρα για να πνιγθ μες στον καπνό του λίπους σας το ιερώτερό μου.

Μια φορά θελήσα κι' έγω για να χορέψω χορό που δεν τον χορέψα ποτέ μου. Πέρα από κάθε ούρανό ήθελα να χορέψω.

Μα σείς έκαταφέρατε τον πιο άγαπημένο μου τραγουδιστή.

Και μ' άρχινάει λυπητερά ένα σκοπό θλιμμένο που μες στ' αυτιά μου έπαιζε σε σάλπιγγα θανάτου.

Φονιά τραγουδιστή ! Σύνεργο της Κακίας ! Άθώοτατε ! Ημουν έτοιμασμένος για τον καλύτερο χορό, μα έσύ με το σκοπό σου μου σκότωσες τον ένθουσιασμό μου !

Μόνο χορεύοντας ξέρω να μιλω για τα Σύμβολα των πιο ύψηλων πραγμάτων και τώρα μου μένει το ύψηλότερό μου Σύμβολο άλαλο μες τα μέλη μου !

Άλαλη κι' άλευτέρωτη μου μένει ή ύψηλότερη

και του στοχασμού το θολώνει, κάποτε, όσο βαθειά κι αν είναι ή λίμνη, όσο κι αν άγγιζουμε το χώμα τα κατωτιανά της τα ύστερα κύματα, ζουγραφίζει άπάνω της κι άντανάκλαει συμβολικές όμορφίες ενός ούρανού, που τονε φαντάστηκε ο ίδιος.

Δεν το λυμώ για τον πατέρα σας να σας μιλήσω. Μόλις τον είδα, μόλις τονε γνώρισα στα 1893. Είναι από τους άνθρώπους που δίνουν έλπίδα και θάρρος σε όσους τους βλέπουνε, γιατί συλλογείται κανείς πως άμα κατόπι μοιάζουνε κι άλλοι με τέτοιους άνθρώπους, γίνεται μεγάλο έθνος ή Ελλάδα. Δε σας λέω μόνο για την καλοσύνη του, που την ξέρουνε όλοι στην Άθήνα, δε σας λέω για τον τίμιο το χαρακτήρα που τονε σέβεται ο καθένας. Έγω τώρα στοχάζομαι τον τίμιο το νοῦ του. Ο σοφός σε ο πατέρας, ο σπουδασμένος, ο καθηγητής, άλλο διγυρέσει, άλλο δεν άγαπάει παρά την άλήθεια. ή μάθησή του άλλο σκοπό δεν έχει παρά να ξερεδνήση την άλήθεια. σ' άφτό του χρησιμέσει ή έπιστήμη κι άφτό λέγεται τίμιος νοῦς. Δεν του κοστιζει, τουλαχιστο κι αν του κοστιζει, την άλήθεια πρώτα, πρώτα θα πασκίση να καταλάβη. Κ' ή άλήθεια δε θα πη όπως το νομίζουνε οι περισσότεροι να μην ξεστομιση κανείς ένα ψέμα, που κάτι βέβαια είναι κι άφτό, μάλιστα στη Ρωμισούνη άλήθεια θα πη να μην κρύφουμε την άλήθεια και στον έαφτό μας, άλήθεια θα

πη να παραδέχεται ή καρδιά μας την άλήθεια που ο νοῦς μας φανερώνει. Κι άφτό είναι δύσκολο, πολυ δύσκολο. Πόσες φορές ίδια ή καρδιά μας λατρεύει την ψευτιά, είτε γιατί μας κολακεύει πιώτερο από την άλήθεια, είτε γιατί μας σφύρει να θαρρόμε πως ψευτιά δεν είναι, είτε πάλι γιατί σ' όλους τους τόπους του κόσμου υπάρχουνε και κάτι πατροπαράδοτες, ώραιες, μαγεφτικές ψευτιές, που τις συνηθίσαμε, που δε μας στρέγει να τις άπαρηθούμε, που τις θωπέθουμε στα στήθια μας γλυκά, σε νάτανε ούρανης άλήθειες. Μήπως τάχα δεν είναι για μερικούς χρυσές ψευτιές οι δεισιδαιμονίες, μάλιστα εκείνες που ποτίζουνε το φιλότιμό μας με το φάρμακι της περιφάνειας ; Μήπως τόσοι και τόσοι δεν το πιστέθουνε με τα σωστά τους πως κατόχονται γραμμή από τον Πλάτωνα και πως λαλούνε την ίδια γλώσσα ; Ίδου λοιπόν το σημετο που άρχίζει κ' ή δυσκολία, που άρχίζει και το χρέος. « Οτι κι αν πιστέθουμε ή πιστέψαμε, οτι κι αν άγαπήσαμε ή άγαπούμε, οτι κι αν ξέρουμε πως μας χადεψε την ψυχή μας παιδιά ή μας τη χადεσει και γέρους, ο τίμιος ο νοῦς, άμα ή λογική του ξαστέρωπε τον ίδιο δρόμο, πάθει να το πιστέθη, να τάγαπώ, να το ξέρη και να χαδέθεται μ' άφτό. Αν ξακολουθήση να χαδέθεται με τις ιδέες του τις πρώτες, να τις άγαπώ και να τις πιστέθη, ενω δεν του φαίνονται σωστές, τότες

έννοιείται κρύβγει την άλήθεια στον έαφτό του, τότες γελά τον έαφτό του, τότες γίνεται ψευτιά ίδια ή ψυχή του, και είναι ή μεγαλύτερη άμαρτία, που κανένας νόμος δεν τη θέλει, ούτε άγραφος ούτε γραφτός, ούτε άνθρώπινος, ούτε θεϊος.

Ο πατέρας σας, ο άγιος άνθρωπος, το κατέχει πως άγιο πράμα είναι ή άλήθεια. Έτσι του το λέει ο νοῦς του ο τίμιος, και πρώτη ανάγκη, ο νοῦς να μας λή όσα έχουνε να κυβερνήσουνε τη ζωή μας. Βέβαια δε χρειάζεται διόλου να νεβαίνουμε στα κερμαίδια, για να φωνάζουμε μια μια όλες τις άλήθειες που μας έμαθε ο λογισμός μας, που ή συνειδησή μας διδάξει ως και στην καρδιά μας. δε θα ποῦμε οτι μας περνάει από το κεφάλι, μα σε μας ρωτήζουμε, δε θα ποῦμε και τίποτε που να μην το πιστέθουμε. Την ιδέα τη δική μας θα ποῦμε, όχι μαθές ιδέα ξένη, καμιάν ιδέα που δεν την έχουμε για σωστή, και που θα τη βγάλουμε στο κοινό, επειδή μας φαίνεται πιο κατόλληλη άξαφρα ή πιο κολακεφτική. Άλλο να μην τα λέμε όλα, κι άλλο να λέμε αντίθετα στη γνώμη μας ή στην πίστη μας. Έκει φανερώνεται κι ο χαρακτήρας. Χαρακτήρας έδειξε ο πατέρας σας σε πολλές περιστάσεις. Αντιστάθηκε στο πλήθος, άμα το νόμισε χρέος του να νάντισταθη. Φέρθηκε τίμια καθως πάντα. φέρθηκε όμως και φρόνιμα. Μήπως ξέρετε τίποτε εις που να είναι πιο